

Tel/fax:018 515 318

Email:

anaosvit@gmail.com

www.osvit.rs

UDRUŽENJE ROMKINJA **OSVIT**

Vinaverova 46,
18000 Niš

Lična karta udruženja:

Udruženje Romkinja “OSVIT ” je neprofitna nevladina organizacija upisana u registar udruženja, društvenih i političkih organizacija, koje se vode kod Ministarstva za ljudska i manjinska prava kao Udruženje Romkinja “OSVIT”, registrovano 2005. Upisane u privredni registar APR - 2011.

Udruženje Romkinja „Osvit“ je aktivna članica Mreže žene protiv nasilja, Mreže 1325- Žene, mir, bezbednost, Mreže Evropski Ženski Lobi, Balkanske mreže Romkinja, Mreže za promovisanje prava dece sa smetnjama u razvoju u Srbiji, Mreže organizacija za decu Srbije (MODS) i Internacionalne mreže Keeping Children Safe. U svom svakodnevnom radu, na osnovu potpisanih Protokola o saradnji, saradujemo sa Centrom za socijalni rad, Policijskom upravom, Domom zdravlja, Tužilaštvom, obrazovnim ustanovama i lokalnom upravom. Osvit, u kontinuitetu već 18 godina, pruža uslugu SOS telefona za žene sa iskustvom nasilja na romskom i srpskom jeziku. Uspostavile smo prvi SOS telefon na romskom jeziku u Evropi. Od lokalne, niške organizacije, u sredini u kojoj ima čvrste korene, Osvit je izrastao u regionalnu organizaciju koja pokriva južnu Srbiju. Njen uticaj na javne politike seže nacionalno, a ekspertiza u oblasti ljudske bezbednosti i borbe protiv nasilja prema ženama je prepoznata u stručnim krugovima i široj javnosti. Članice Osvita učestvuju u radu radnih grupa za izradu nacionalnih i lokalnih strategija i dokumenata namenjenih unapređenju položaja Roma i Romkinja i žena sa iskustvom nasilja.

Udruženje Romkinja “OSVIT” je udruženje građanki, čiji je obrazovni nivo od četvrtog do sedmog stepena stručnosti i sa bogatim iskustvom u romskom aktivizmu, koji broji 10 aktivnih članica i 20 volonterki.

Vizija

Otvorena, **S**nažna, **V**idljiva, **I**nformisana, **T**olerantna Romkinja je ravnopravna u društvenoj zajednici.

MISIJA:

Kroz obrazovnu, ekonomsku, socijalnu, psihološku i pravnu podršku osnažujemo žene za izlazak iz kruga nasilja. Informišemo, edukujemo, podstičemo na aktivizam građane i građanke u cilju

smanjenja diskriminacije žena i naročito Romkinja. Utičemo na javne politike i obučavamo javni sektor da bismo doprineli sistemskom odgovoru na nasilje prema ženama i rane dečje brakove.

Naše **vrednosti** su:

1. Društvena promena i neprofitnost

Društvena promena osnova je našeg rada. Ideje kojima se vodimo nisu usmerene na ličnu korist, već na dobrobit romske zajednice, Romkinja pre svega i društva u celini.

2. Poštovanje ljudskih prava

Verujemo da svi građani i građanke imaju ista ljudska prava. Podržavamo primenu relevantnih međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima, a posebno Evropske konvencije o ljudskim pravima. Verujemo da društvo treba da teži da obezbedi ravnopravne mogućnosti za sve bez obzira na pol, rasnu, etničku i religioznu pripadnost, socijalno poreklo i društveni status, obrazovanje, starost, fizičke i psihičke sposobnosti, seksualnu orijentaciju ili bilo koju drugu ličnu osobinu.

3. Aktivizam

Verujemo da svako ima ličnu odgovornost prema društvu, koja se odražava kroz aktivno zalaganje za vrednosti koje poštujemo i delovanje za društvenu promenu koju želimo da postignemo.

4. Odgovornost

Kao članice nevladine i neprofitne organizacije odgovorne smo za svoj rad i rezultate pred javnosti, našim korisnicama i partnerima, zajednicama u kojima radimo.

Strateški pravci rada organizacije:

1. strateški pravac: Osnaživanje žena za izlazak iz nasilja

2. strateški pravac: Poboljšanje položaja žena, naročito Romkinja

TEORIJA PROMENE:

Naše uverenje je da svaka žena ima pravo na život bez nasilja. Smatramo da to pravo može ostvariti samo u društvu u kome su žene ravnopravne u svim sferama života. Verujemo da se do takvog društva dolazi kada su žene informisane, obrazovane, ekonomski nezavisne, jednom

rečju - osnažene da se založe za ostvarenje svojih prava i da izađu iz nasilja. Ovako osnažene žene, koje se rukovode principima tolerancije, otvorenosti i solidarnosti, u stanju su da pruže podršku drugim ženama i da tako zajedničkim snagama doprinesu prekidanju lanca nasilja u društvu.

Našu **ciljnu grupu** čine žene žrtve porodičnog i partnerskog nasilja, Romkinje i deca u Niškom regionu i južnoj Srbiji. Po nezvaničnim podacima njihov broj se kreće oko 50 000.

Svojim radom zalažemo se za:

- Ostvarivanje prava žena/Romkinja;
- Povećanje socijalne uključenosti i razvijanje inkluzivnog društva;
- Smanjenje siromaštva žena/Romkinja;
- Unapređivanje dostupnosti i kvaliteta formalnog i neformalnog obrazovanja i kulture;
- Unapređivanje dostupnosti i kvaliteta zaštite zdravlja, životne sredine i bezbednosti žena/Romkinja;
- Zaštitu žena/Romkinja i dece od zlostavljanja, zanemarivanja, iskorišćavanja i nasilja;
- Veća izdvajanja, adekvatnije planiranje i raspodelu sredstava, kao i transparentnije trošenje budžeta.

U svom **dosadašnjem radu** istakle smo se realizujući samostalne projekte i projekte u partnerstvu:

- 2006/2007/2008 /2009/2010/2011/2013/14/15/16/17/18 - „SOS telefon za Romkinje i decu žrtve nasilja“, jedini u Evropi na romskom jeziku, finansiran od Rekonstrukcija Ženski Fond iz Beograda,
- Oktobar 2006 - mart 2007/2008 - „Unapredjenje i zaštita opšteg i reproduktivnog zdravlja Romkinja“ u partnerstvu sa Domom zdravlja Niš, finansiran od Ministarstva zdravlja RS,
- 2007 - „Raširi mi krila“ u partnerstvu sa Ustanovom za dnevni boravak omladine i dece sa posebnim potrebama „Mara“, finansiran od Ministarstva za rad zapošljavanje i socijalnu politiku,
- 2007 - „Prvi korak“ finansiran od NOVIB-a,
- 2007 - „Zrno peska pod lupom“ finansiran od Ekumenske humanitarne Organizacije,
- 2007 - 2008 - „Prvi korak do mojih prava“ I i II , finansiran od UNDP-a i Ministarstva pravde,
- 2007 - 2008 - „ Pomoć i nega ostarelih lica“ - Javni radovi finansiran od Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja,

- 2008 - 2009 - „Koračajmo zajedno“ finansiran od OXFAM NOVIB-a i GI,
- 2008 - „Koristi Dekade Roma na lokalnu“ finansiran od BCIF-a,
- 2008/09 - Prekvalifikacija Roma/kinja partnerstvo sa GO Medijana UNDP,
- 2009 - „Ekonomski osnažene izaći ćemo iz nasilja“ - BCIF-CHF,
- 2009 - „Otvorite nam vrata“ finansiran od OXFAM NOVIB-a i Gradjanskih inicijativa,
- 2010 - „Imamo pravo na očuvanje identiteta“ finansiran od USAID-a,ISC-a i BCIF-a,
- 2010/11 - „Seoske Romkinje pokreću promene“ finansiran od OSI,
- 2011 - „Unapređenje i razvoj usluga za žrtve seksualnog i rodno zasnovanog nasilja SOS linije na jezicima manjina“ finansiran od UNDP-a,
- U 2011. godini bile smo učesnice i partnerke Beogradskom fondu za političku izuzetnost, u okviru njihovog projekta „Partnerstvo za rod i ljudsku bezbednost” finansiranog od UN Women,
- 2012 - „Doprinos socijalnoj inkluziji i borbi protiv diskriminacije marginalizovane populacije u Srbiji“ finansiran od strane norveškog Ministarstva spoljnih poslova
- 2012/13 - „Romkinje sa sela pokreću promene 2“ finansiran od Kvinde till Kvinde- Denmark i GWF-a,
- 2013 - „Vodič kroz socijalne usluge za izlazak iz kruga nasilja na romskom, srpskom i engleskom jeziku“ finansiran od Ministarstva za rad zapošljavanje i socijalnu politiku,
- 2013/23 - Institucionalna podrška OAK fondacije,
- 2013 - „Kulturni osvrt Roma na Milanski edikt“. Donator HF,
- 2014/15 - „Sesi e Romengo“ - otvaranje romske redakcije pri Javnom servisu NTV, donator OESCE i SIDA,
- 2014/15 - „SOS na romskom i srpskom jeziku“ – socijalna zaštita, žene i deca. Donator UNDP,
- 2014/15/16 - „Udruženim naporima – Ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja”, regionalni projekat. Osvit je lokalni partner AŽC-u. Oblast nasilje nad ženama –socijalna zaštita.
- 2014/15 - „Ekonomski osnažene izaći ćemo iz nasilja“, donator GWF,
- 2015 - „Unapređenje rada romske redakcije pri NTV“ - Ministarstvo kulture,
- 2016 - „Aktivizam, volonterizam i mobilnost mladih Roma/kinja u Nišu“, partnerstvo sa Kancelarijom za mlade SG Niš donator Grad Niš,
- 2016 - „SOS na romskom i srpskom jeziku“ - socijalna zaštita, žene i deca. Donator MINRZS,
- 2016 - „Zajedno u prevenciji nasilja nad Romkinjama“ - Kancelarija za ljudska i manjinska prava,
- 2016/17 - „Prevencija ranih dečijih brakova na teritoriji opštine Aleksinac“ - EU Progres, UNOPS, Vlada Švajcarske i Vlada RS

- 2016/17/18 - „Nulta tolerancija na rodno zasnovano nasilje“, partnerstvo sa AŽC, finansira EU,
- 2017 - „SOS na romskom i srpskom jeziku“ - UN Women
- 2017 - „O Romima i za Rome“, emisije na TV Zona Plus - Ministarstvo kulture
- 2017 - „Podrška unapređenju položaja Romkinja“ - Kancelarija za ljudska i manjinska prava,
- 2018 - „SOS na romskom i srpskom jeziku“, UNDP,
- 2018/19. - „Povećanje dostupnosti socijalnih usluga ženama sa iskustvom porodičnog i partnerskog nasilja na teritoriji Topličkog okruga“ - Swiss PRO,
- 2017/19 - „Održivi model rešavanja neuslovnih romskih naselja“, nosilac Grad Niš, partner Osvit, finansira EU,
- 2019/21 - „FAIRE III za mlade” - Za aktivnu inkluziju i prava Romkinja na Zapadnom Balkanu - CARE International Balkans,
- 2020/21 - „Da pravo na rad ne bude prazna priča” - UN Women,
- 2021/22 - „Romkinje za društvo bez rodno zasnovanog nasilja” - BTD project of the German Marshall Fund,
- 2021 - „Značaj usluge SOS telefona za žene sa iskustvom nasilja u vreme pandemije KOVID – 19” – UNDP,
- 2021/22 - „Dečiji brak nije romska tradicija” - ACT- Švajcarska razvojna Agencija, OAK,
- 2021 - „Udružene/i u prevenciji rodno zasnovanog nasilja kroz osnaživanje žrtava i rad sa počiniocima nasilja“, UNDP,
- 2021/22 - „Institucionalizacija kvalitetnih usluga za rehabilitaciju i integraciju žena koje su preživele nasilje“, AŽC, ADA,
- 2021/22 - „Umreženi u pro bono programu za zaštitu prava žena“, UN Women,
- 2022/25 - „Romkinje liderke u borbi za društvo bez rodno zasnovanog nasilja“, UNTF

Najznačajniji dosadašnje rezultati organizacije su:

- Od osnivanja pa do sada našem SOS telefonu javilo se **8 436**, od toga su **3 169** Romkinje i **5 267** pripadnice većinskog stanovništva.
- 100 žena je smešteno u Sigurnu kuću
- 120 aktivistkinja i predstavnika/ca centara za socijalni rad u 6 gradova Srbije edukovano je o specifičnostima u radu sa pripadnicama manjina i obavezama centra za socijalni rad. Krajnji rezultat ovih edukacija jeste da je na šest SOS telefona u Srbiji angažovana Romkinja kao konsultantkinja i potpisani su memorandumi o saradnji između centara za socijalni rad i SOS telefona.

- Potpisani Memorandumi o saradnji sa ključnim ustanovama u Nišu odgovornim za ovu problematiku: Centrom za socijalni rad, Domom zdravlja, Pravnom klinikom, Advokatskom komorom.
- Deo smo Multisektorskog tima za zaštitu žena i dece od nasilja i Lokalne Mreže za podršku žrtvama i prevenciju trgovine ljudima
- Akreditovan program „Nasilje nad ženama – problem zajednice“ u partnerstvu sa Domom zdravlja Niš za edukaciju zdravstvenih radnika u postupanju prilikom javljanja žrtve porodičnog nasilja
- Kod Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu 2017.godine akreditovali smo program „Podrška unapređenju položaja Romkinja“ za edukaciju svih relevantnih aktera pružalaca usluga Romkinjama u ostvarivanju njihovih prava
- 21.03.2018.god. dobile smo Rešenje pod brojem 022-02-00014/2018-19 od strane ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja kojim se licencira usluga SOS telefona za žene i decu žrtve porodičnog nasilja, na period od 5 godina. Licenciranom uslugom SOS telefona direktno sprovodimo aktivnosti i mere predviđene Konvencijom Saveta Evrope, radimo monitoring lokalnih politika i realizujemo aktivnosti (okrugle stolove, seminare, kampanje, konferencije...) na nacionalnom i lokalnom nivou u skladu sa Konvencijom SE. Udruženje Romkinja Osvit je specijalizovana organizacija, koja uslugu pruža dvojezično, na romskom i srpskom jeziku, na besplatnom pozivnom broju za korisnice sa svih fiksnih i mobilnih mreža 0800/100909 sa radnim vremenom 24/7. korisnicama obezbeđujemo psihološku podršku, besplatnu pravnu pomoć, kao i besplatno zastupanje na sudu. Ovim uslugama obezbeđujemo da naše korisnice ostvare svoja prava iz čl. 24. Zakona o socijalnoj zaštiti, koji predviđa da pružanje usluge obezbeđuje poštovanje njihovog fizičkog i psihičkog integriteta, bezbednosti, kao i uvažavanje njihovih moralnih, kulturnih i religijskih ubeđenja. Kao specijalizovana romsko ženska NVO Osvit, osnivačice smo prvog SOS telefona u Evropi na romskom jeziku, drugog SOS telefona u Srbiji koji je dobio licencu za rad od MINRZBS-a Rešenje br. 022-02-00014/2018-19, autorke prvog akreditovanog programa „Podrška za unapređenje položaja Romkinja“ od RZZS-a Rešenje br. 150-00-5/26/2017 u Srbiji za obuku profesionalaca na lokalnom nivou koji usluge pružaju Romkinjama.
- U 2019. godini registrovane smo kod Ministarstva pravde u skladu sa zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći (**čl. 9 stav 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći**) kao pružateljke besplatne pravne pomoći.
- Učestvovanje u pisanju izveštaja u senci o implementaciji Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW shadow report) UN Komitetu, nakon čega su usledile

preporuke našoj zemlji od strane UN Komiteta da radi na podizanju kvaliteta života Romkinja i dece u zemlji.

- Učestvovanje u radnim grupama za izradu lokalnih i nacionalnih dokumenata za unapređenje položaja žena: Nacionalna strategija za sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama u porodici i u partnerskim odnosima i Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti, Pravilnik o minimalnim standardima za pružanje savetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga u socijalnoj zaštiti, Pravilnik o bližim standardima za licenciranje SOS telefona , Lokalni plan akcije za decu „Niš po meri dece“, Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja Romkinja na teritoriji grada Niša, Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja žena gradske opštine Medijana.
- 6000 građana i građanki Niša je posetilo kulturnu manifestaciju „Dani romske kulture“ kojom svake godine obeležavamo Svetski dan Roma
- 120 predstavnika/ca lokalnih samouprava južne Srbije senzibilisani o kulturi, običajima i tradiciji Roma
- Doprinele smo upisu 52% romskih devojčica i devojaka u obrazovni sistem (u odnosu na dečake)
- 3000 žena u oblasti Južne Srbije informisano o uslugama Nacionalne službe za zapošljavanje
- 33 Roma/kinja dobilo je posao gerontodomačice na određeno vreme od 6 meseci i ekonomsku nezavisnost za svoje petočlane porodice
- 50 Romkinja je prošlo kroz kurs knjigovodstva i rada na računaru uz finansijsku podršku privatnog sektora
- Kreirani su novi profili zanimanja za romsku populaciju kroz angažovanja u projektima koje realizujemo (zdravstvena medijatorka...)
- Formirana je baza podataka sa 300 imena i zdravstvenim stanjem Romkinja
- 145 Romkinja je prošlo kroz 24 edukativne radionice o reproduktivnom zdravlju i sistematske preglede, kao i terapije
- Formirana je baza podataka sa 150 porodica koje u svom domaćinstvu imaju jednog ili više članova sa invaliditetom
- 190 Romkinja iz Niša, Prokuplja, Pirota i Aleksinca osnaženo je kroz edukativne radionice o važnosti građanske i političke participacije, kao i radu lokalne samouprave i institucija za njihovo aktivno učešće u lokalnoj samoupravi
- Na našu inicijativu formiran je Lokalni tim za prevenciju ranih dečijih brakova u opštini Aleksinac
- Potpisani Memorandumi o saradnji sa ključnim ustanovama kulture u Nišu: Narodna biblioteka „Stevan Sremac“ Niš, Fakultet umetnosti u Nišu – Odsek za muzičku umetnost, Univerzitet u

Nišu, Filozofski fakultet, Niški kulturni centar, Dečji kulturno-obrazovni i rekreativni centar Niš, Pozorište lutaka Niš, Narodno pozorište. Saradujemo i sa organizacijom bugarske nacionalne manjine „Balkan“.

- Mi smo jedina romska organizacija civilnog društva koja je dala kulturni osvrt Roma/kinja na Milanski edikt.
- Jedini smo SOS telefon u Srbiji koji već ispunjava standarde rada SOS telefona sa radnim vremenom od 24/7 i besplatnim pozivnim brojem za korisnice 0800/100909 sa svih fiksnih i mobilnih mreža.
- Jedina smo organizacija koja radi monitoring rada lokalnih ustanova i institucija na godišnjem nivou upućenih lokalnoj upravi, a na osnovu naših preporuka kreiraju se lokalne javne politike i programi za unapređenje položaja žena u Nišu.
- Naši projekti se uzimaju kao pozitivni primeri prakse na lokalnom i nacionalnom nivou
- Saradnica Koordinacionog tela RR VRS za izradu Akcionog plana 2015 za sprovođenje Strategije razvoja preduzetništva i konkurentnosti za period 2014-2020. godine, u koji su na našu inicijativu uključene mere namenjene Romkinjama
- **2013. godine u Sarajevu dobile smo plaketu „Najbolja iskustva iz prakse za uključivanje Roma u zemljama regije Zapadnog Balkana“ koju dodeljuje OSCE-ODIHR**
- **2014. godine dobile smo plaketu od Nacionalnog Saveta romske nacionalne manjine Republike Srbije za izuzetni doprinos unapređivanju položaja i poboljšanju kvaliteta života Roma/kinja u Republici Srbiji**
- **U martu 2019. godine dobile prvu nagradu EU AWARD FOR ROMA INTEGRATION in the Western Balkans and Turkey, „Women grassroot activists//unknourn heroes“, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/winners-2019-eu-award-roma-integration-western-balkans-and-turkey-will-be-announced_en**
- **U aprilu 2019. godine, na centralnoj manifestaciji obeležavanja Svetskog dana Roma i Romkinja u Beogradu, Srba Ivanov, predsednik Saveta Muzeja romske kulture, dodelio je zlatne i srebrne povelje Slobodana Beberskog u znak zahvalnosti pojedincima zaslužnim za afirmaciju romskog naroda i romske kulture. Jedna od dobitnica povelje je Ana Saćipović direktorka Osvita.**

SPISAK OBJAVLJENIH PUBLIKACIJA (naziv publikacije i godina izdanja):

1. „Profil lokalne zajednice Niša“, 2006.
2. „Kultura, tradicija i običaji Roma/kinja” - ISBN 978-86-7990-048-7, 2007.

3. „Vodič kroz socijalne usluge za izlazak iz kruga nasilja na romskom, srpskom i engleskom jeziku“ - ISBN 978-86-7990-113-2, 2013.
4. „Osnažene/i menjamo loše navike i gradimo bolje društvo” - FAIRE III za mlade, 2021.
5. „Analiza uticaja pandemije COVID – 19 na povećanje rizika od rodno zasnovanog nasilja”, 2021.
6. „Rodna analiza lokalnih politika Niša, Pirota i Bujanovca u domenu prevencije zaštite i podrške ženama sa iskustvom nasilja”, 2022.
7. „Rezultati istraživanja o rasprostranjenosti dečjih brakova u Srbiji”, 2022.
8. „Uslovi za bezbedno stanovanje i drugi resursi dostupni Romkinjama sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja”, 2022.